

Sygn. akt I C 248/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 sierpnia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Wieluniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Ewelina Puchalska

Protokolant: sekr. E. M. (1)

po rozpoznaniu w dniu 08 sierpnia 2019 roku w Wieluniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. sp. k. w K.

przeciwko E. M. (2)

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1. uznaje za bezskuteczną w stosunku do powoda (...) Sp. z o.o. sp. k. w K. umowę darowizny spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w W. na Osiedlu (...) w budynku nr (...) oraz garażu nr (...) stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w W. przy ul. (...), dla którego w Sądzie Rejonowym w Wieluniu prowadzona jest księga wieczysta Kw (...) zawartą w dniu 25 czerwca 2018 roku przed notariuszem P. G. w Kancelarii Notarialnej w W. za nr Rep. A 2094/2018, pomiędzy dłużniczką E. M. (3) i W. M. a pozwaną E. M. (2), z pokrzywdzeniem powoda (...) Sp. z o.o. sp. k. w K., któremu przysługuje wierzytelność w wysokości 13 918,42 zł (trzynaście tysięcy dziewięćset osiemnaście złotych czterdzieści dwa grosze) wynikająca z nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 16 lutego 2017 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt V GNc 486/17 oraz z nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 16 lutego 2017 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt V GNc 487/17,
2. zasądza od pozwanej E. M. (2) na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. sp. k. w K. kwotę 4 464 zł (cztery tysiące czterysta sześćdziesiąt cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu,
3. przyznaje i nakazuje wypłacić ze środków budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wieluniu radcy prawnemu B. K. kwotę 2 952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote) brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu.

Sygn. akt I C 248/19

UZASADNIENIE

Powód (...) Sp. z o.o. sp. k. w K. domagał się uznania za bezskuteczną umowy darowizny spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) w W. na os. (...) w budynku nr (...) wraz z przynależną piwnicą i garażem, zawartej w dniu 25 czerwca 2018 roku przed notariuszem P. G. w Kancelarii Notarialnej w W. za nr Rep. A 2094/2018, pomiędzy dłużniczką E. M. (3), a pozwaną E. M. (2). Powód wskazał, iż czynność ta została dokonana z jego pokrzywdzeniem, bowiem przysługuje mu wobec dłużniczki wierzytelność w łącznej wysokości 16 919 zł wynikająca z nakazów zapłaty

w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 16 lutego 2017 roku, wydanych w sprawach o sygn. akt V GNC 486/17 i V GNC 487/17. Powód wniósł ponadto o zasądzenie kosztów procesu na swoją rzecz.

Na rozprawie w dniu 08 sierpnia 2019 roku powód ograniczył wysokość wierzytelności o 3 000 zł.

Pozwana E. M. (2) wniosła o oddalenie powództwa.

Reprezentujący z urzędu pozwaną pełnomocnik wniósł o zasądzenie nieopłaconej pomocy prawnej oświadczając, iż nie zostały one pokryte w całości, ani w części.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Rejonowy w Opolu w dniu 16 lutego 2017 roku w sprawie o sygn. akt V GNC 486/17 zasądził w nakazie zapłaty w postępowaniu nakazowym od E. M. (3) na rzecz B. C. kwotę 5 604,34 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwot: 2 814,70 zł od dnia 11 października 2016 r. do dnia zapłaty, 2 789,64 zł od dnia 25 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych liczone od kwoty 5 614,70 zł od dnia 06 sierpnia 2016 r. do dnia 10 października 2016 r., a także kwotę 1 280 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. (bezsporne, nakaz k. 13-14)

Sąd Rejonowy w Opolu w dniu 16 lutego 2017 roku w sprawie o sygn. akt V GNC 487/17 zasądził w nakazie zapłaty w postępowaniu nakazowym od E. M. (3) na rzecz B. C. kwotę 7 482,23 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwot: 1 867,53 zł od dnia 04 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, 5 614,70 zł od dnia 18 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych liczone od kwoty 5 614,70 zł od dnia 30 lipca 2016 r. do dnia 03 sierpnia 2016 r., a także kwotę 1 217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. (bezsporne, nakaz k. 115-16)

Wobec braku zapłaty wierzycielka wystąpiła o nadanie klauzuli wykonalności i złożyła wnioski o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnicze. (bezsporne, wnioski egzekucyjne k. 21-24)

Zawiadomienia o wszczęciu egzekucji dłużniczka otrzymała w dniu 05 czerwca 2017 r. (k. 20 w aktach Km 731/17 i k. 27 w aktach Km 730/17)

Postanowieniami z dnia 28 listopada 2018 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Opolu S. K. umorzył postępowania egzekucyjne wobec dłużniczki z powodu bezskuteczności egzekucji i ustalił koszty egzekucyjne. (bezsporne, postanowienia k. 17-20)

W dniu 30 grudnia 2017 r. należące do wierzycielki B. C. wierzytelności wynikające z opisanych wyżej nakazów zapłaty zostały przeniesione na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. sp. k. w K.. (bezsporne, umowa w przedmiocie wniesienia do majątku spółki komandytowej wkładu rzeczowego k. 41-55)

W dniu 25 czerwca 2018 r. dłużniczka E. M. (3) wraz z mężem W. M. darowali na rzecz pozwanej E. M. (2) spółdzielcze własnościowe prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) w W. na os. (...) w budynku nr (...) wraz z przynależną piwnicą oraz stanowiący odrębną nieruchomość garaż oznaczony nr (...) o powierzchni użytkowej 20m², położony w W. przy ul. (...) wraz z przynależnym udziałem w nieruchomości wspólnej objętej Kw (...). (bezsporne, umowa k. 30-33 w aktach Kw SR1W/00035187/5)

Ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie były bezsporne, dokonano ich na podstawie dokumentów, których wiarygodności żadna ze stron nie kwestionowała.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Przepisy dotyczące tzw. skargi paulińskiej, zawarte w art. 527-534 k.c., mają na celu ochronę wierzyciela przed krzywdzącym go działaniem dłużnika.

Przesłankami tej skargi, w świetle art. 527 § 1 k.c. są:

- pokrzywdzenie wierzyciela, jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową,
- działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela,
- wiedza lub też możliwość – przy zachowaniu należytej staranności – dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią.

Ciężar udowodnienia tych przesłanek spoczywa na wierzycielu (art. 6 k.c.).

Sytuację, kiedy czynność prawna dłużnika dokonana jest z pokrzywdzeniem wierzyciela, określa § 2 art. 527 k.c. Wiąże on pokrzywdzenie wierzyciela z rzeczywistą niewypłacalnością dłużnika na skutek dokonania przez niego czynności prawnej lub niewypłacalnością w wyższym stopniu niż była przez jej dokonaniem.

Działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela oznacza, iż zdaje on sobie sprawę, że wskutek dokonania czynności prawnej może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzyciela z jego majątku.

W przedmiotowej sprawie E. M. (3) stała się dłużniczką poprzedniczki prawnej powoda jeszcze przed zawarciem z pozwaną umowy darowizny spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego i garażu. Niewątpliwie, ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że dłużniczka miała świadomość tego stanu, w szczególności wiedziała o wszczęciu przeciwko niej postępowań egzekucyjnych. Dokonując w dniu 25 czerwca 2017 r. czynności zbycia należącego do niej majątku stała się niewypłacalna w większym stopniu niż była przed tymi czynnościami. Okoliczność istnienia w tym czasie innego majątku dłużniczki, na który wskazuje pozwana, nie miała wpływu na możliwość zaspokojenia wierzyciela z tego majątku, bowiem był on zajęty wcześniej przez innych wierzycieli, których wierzytelności korzystałyby z pierwszeństwa w zaspokojeniu przed powodem w niniejszej sprawie. Ocenic zatem należy, że działanie dłużniczki było świadome, a sam fakt niewypłacalności dłużniczki w chwili dokonywania czynności darowizny na rzecz powódki, wprowadza domniemanie, iż działała ona ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (art. 529 k.c.). Domniemanie to nie zostało obalone w toku procesu.

Kolejne domniemanie prawne wprowadza przepis art. 527 § 3 k.c. Zgodnie z jego treścią domniemywa się, że osoba trzecia wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli korzyść majątkową uzyskała osoba będąca w bliskim z nim stosunku.

Ponadto z art. 528 k.c. wynika, że jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

W niniejszej sprawie pozwana E. M. (2) jest córką dłużniczki, a dokonana przez nie czynność była bezpłatna, zatem w tym przypadku nawet brak wiedzy pozwanej o działaniu dłużniczki z pokrzywdzeniem wierzyciela, pozwala powodowi na żądanie uznania bezpłatnej czynności prawnej za bezskuteczną względem niego.

Mając na uwadze powyższe, uznać należy, że powód wykazał spełnienie przesłanek skargi paulińskiej i wobec tego należy mu się ochrona.

Z tych względów na podstawie art. 527 k.c. powództwo uznano za zasadne

i orzeczono na tej podstawie, jak w punkcie 1 wyroku.

Koszty procesu w kwocie 4 464 zł zostały zasądzone od pozwanej na rzecz powoda na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Składają się na nie: opłata stosunkowa od pozwu w kwocie 847 zł oraz koszty zastępstwa prawnego w kwocie 3 617 zł wraz z opłatą skarbową.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu orzeczono na podstawie § 8 pkt. 5 w zw. z § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia 3 października 2016 r. (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 68 ze zm.).